

Alzheimer Hastalığı: Afet Anında Yaklaşım

Prof. Dr. Işın Baral Kulaksızoğlu
Geropsikiyatri Birim Başkanı
Psikiyatri ABD
İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi
Türkiye Alzheimer Derneği Başkanı

DEMANS

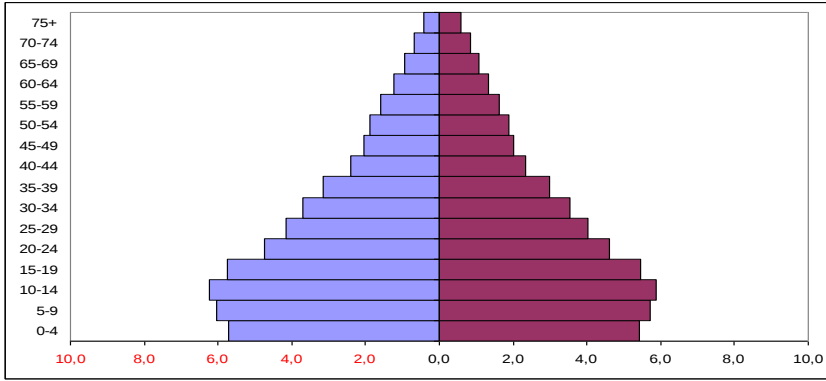
ya da

BUNAMA

olarak bilinen hastalık

yaşlılığın doğal bir
sonucu değildir.....

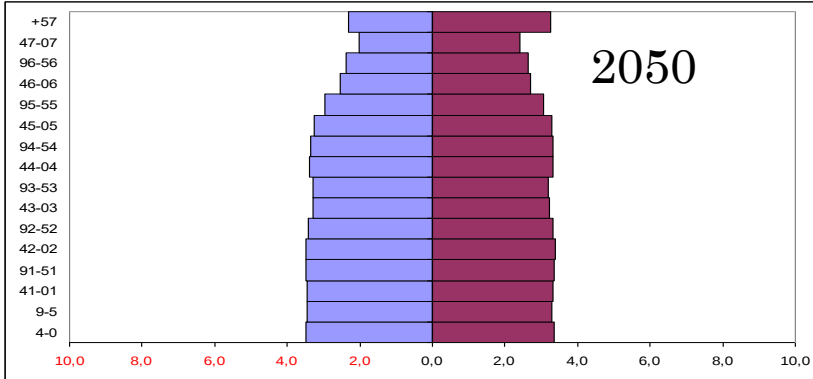
2000

Ortalama yaş
1960' da 48 yıl iken
2010' da 72 yıla
ulaşmıştır

Bu bölgede beklenen
hastalığın artış hızı
%125

2050

SIKLIK

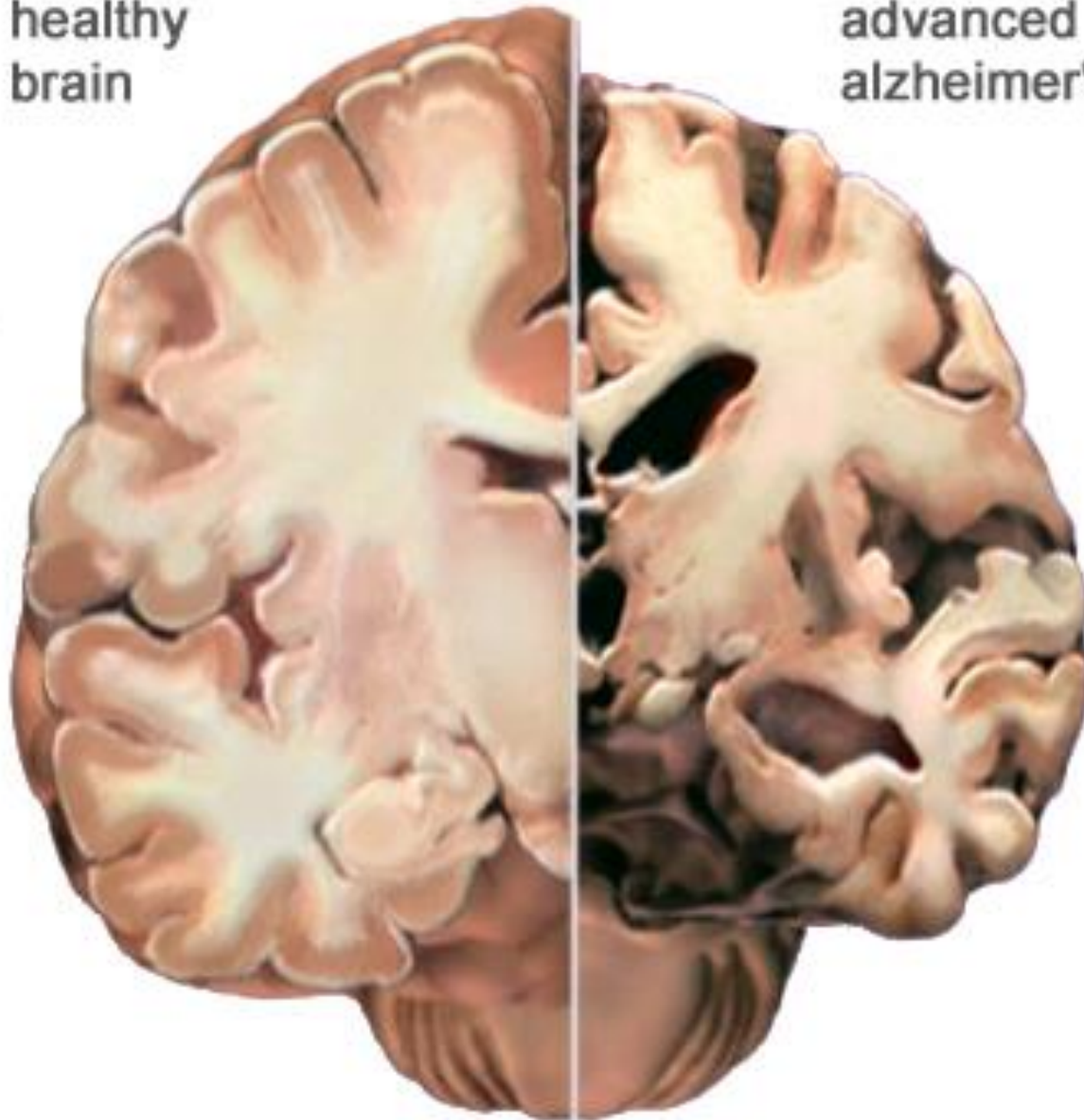
GÖRÜLME SIKLIĞI [%]

Yaş grubu	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90+
SIKLIK	1.2	2.8	5.8	13.3	22.6	33.5

► Demansın görülme sıklığı yaşla birlikte kademeli olarak artar.
Her 5 yılda bir ikiye katlanarak artar.

healthy
brain

advanced
alzheimer's

10

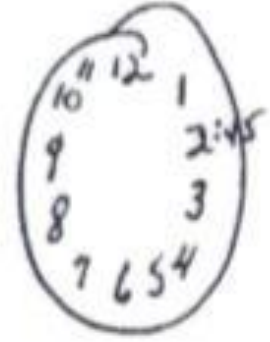
9

8

7

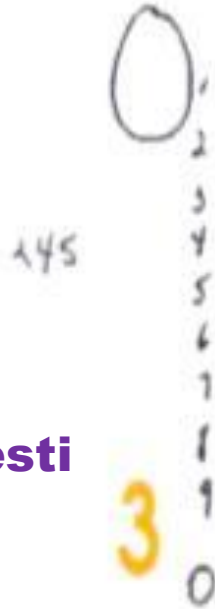
6

5

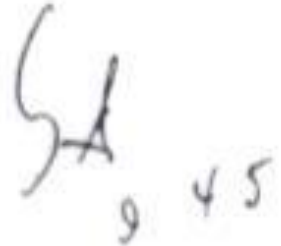
4

3

2

1

Saat Çizme Testi

Türkiye'de
600.000 AD ve 900.000 demans var

Demek ki afet anında;

- Adını yaşını adresini söyleyemeyecek,
- Neler olduğunu anlatamayacak,
- Yakınlarının isim adreslerini bilemeyecek
- Bıraktığınız yerde kesin durmayacak
- Yürüme işitme görme güçlükleri nedeni idaresi ve sevki zor olacak
- Bağırıp ajite olabilecek, hayal görebilecek,
- Ek tıbbi hastalıkları nedeni ile her an tıbbi acil de olabilecek

900.000 kişi.....

Süreğen Engelli: Demanslı hasta

- “Acil hizmetlerinde demanslıların düşünülmesi”
- Acil şartlarda çalışabilecek “Afet Bakım Kurumlarının” önceden belirlenmesi ve hazırlanması
- Afet Alanında bu hastaların bir arada tutulabileceği alanların ve personelin planlanması
- Bazı ek cihaz kullanımları gerecektir; hazırlıklı olunması
- Personelin demanslı hasta ile iletişim konusunda eğitiminin sağlanması
- Gero-Nöropsikiyatrik belirtilerin tedavi özelliklerini bilen acil tıbbi personel yetiştirilmesi

TAD Ailelere ne söylüyor?

- Hastanıza “lokalizatör” takın
- Ya da künye tarzında tam isim yazan bileklik
- Tıbbi bilgilerini bir dosyada derli toplu tutun
- Yeni fotolu kimlik olsun
- Tüm ilaçlarının yedeklerini bulundurun
- Gözlük, işitme cihazı vb yedeklerini bulundurun
- Komşuları ve mahalle karakolunu hastanız hakkında bilgilendirin,parmak izi verin
- Evinizde gaz alarmı, yangın vb güvenlik tedbirlerini alın
- Acil durumda evi nasıl terk edersiniz hazırlıklı olun (tekerlekli sandelye vb...)

Yatılı Bakım Kurumları

- Acil afetler için kurum denetlenmeli
 - Mimari, oda düzenlemesi, eğitim, planlama ve önlem alma
- Yangın çıkışları, merdivenler uygun olmalı
- Demans hastalarını aynı anda hareket ettirebilecek yardımcı cihaz/(yürüteç vb)
- Yataklar gerekirse kapılardan çıkabilmeli
- Çeşitli afetler için hazırlık yapılması (deprem güvenliği vb)
- Personel eğitimi-acil şartlarda önceden plan yapılması
- Afet denemeleri yapılmalı

Afet Bölgesinde;

- Mümkün olan her hastaya adı yazan bir kart takılmalı, hep isimleri ile hitap edilmeli, Sakin bir ses tonu ile konuşulmalı
- Etrafta olan biteni açıklamak yerine “herşey yoluna girecek” cümlesi tekrarlanmalı. Hastanın rahatladığını fark ettiğiniz herşey akut anda söylenebilir
- Söyleneni unutacakları için “suraya git söyle yap” gibi istekler yapılmamalı,
- Yakınları varsa onlarla birlikte belli bir alanda tutulmaya çalışılmalı
- Ortamda; Birebir gözetim alanı oluşturup hastalar orda tutulmalı, ordan da en kısa zamanda önceden belirlenmiş “afet bakım evine” gönderilmeli, genel hastaneye gidilecekse yanında mutlaka bir kişi/gönüllü olmalı

Örn: Ajite- koopere olmayan Yaşlı

- İlk planda yakınıni bulabiliyormuyuz?
- Yemek verme/su verme
- Yastık verme/tesbih/ oyuncak bebek..
- Teskin edici görüşme teknikleri
- Acildeki tıbbi personelin demansta ajitasyon tedavisi ve ilaç eğitimi (diazem verilmez)

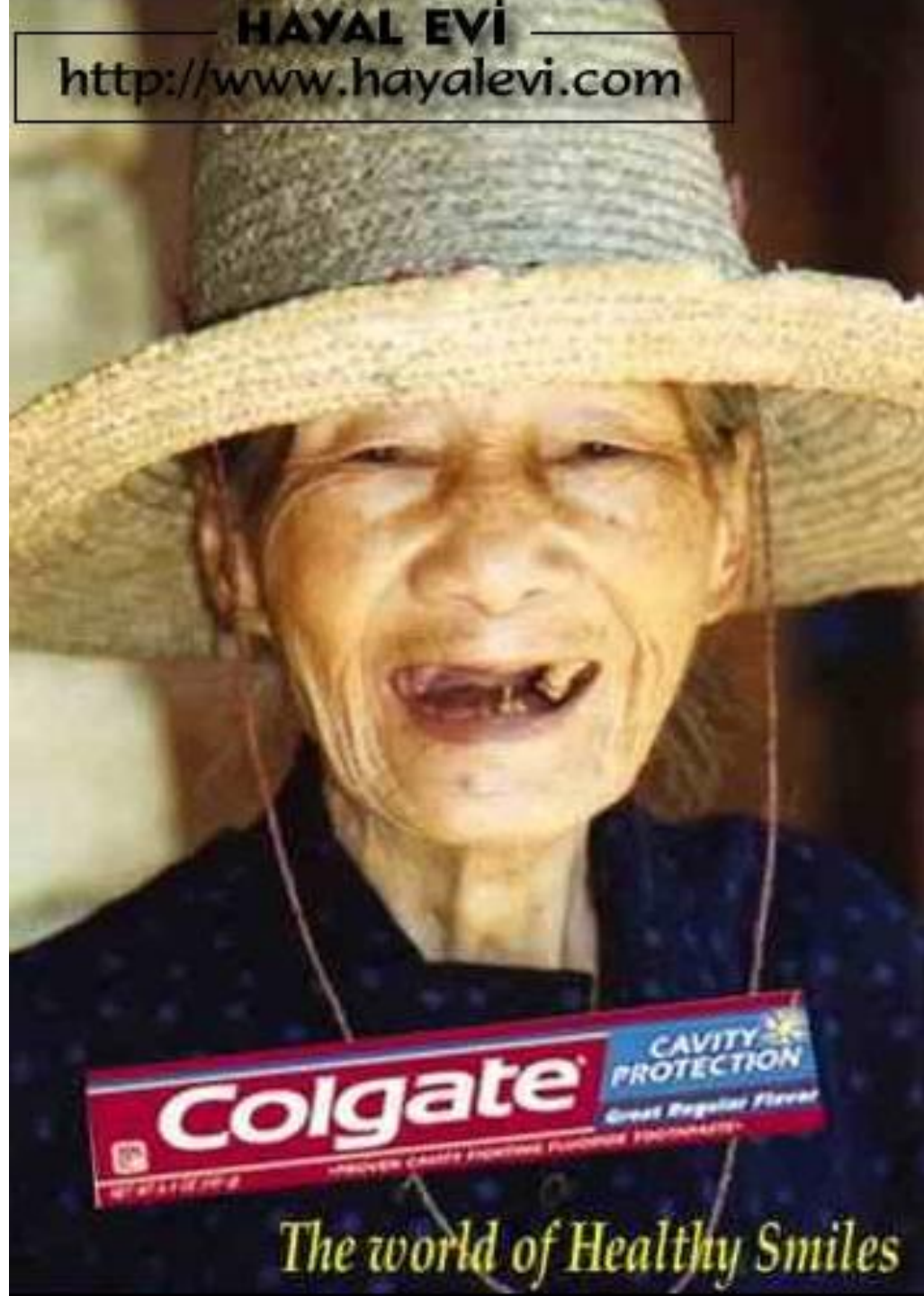
Acil Afet Yatılı Bakım Kurumu*

- Daha önceden belirlenen bir “Çadır” ardından da en yakındaki “bina bakım kurumuna” sevk
 - Diğer kişilere bir aradalık hem hastayı hem o kişileri zorlayabilir.
 - Geronöropsikiyatrik bakım acilen başlamalı
 - Demaslı hastalar kendi tıbbive günlük bakımlarını yapamazlar
 - Demanslı hastalar kendi maddi ve doğal ihtiyaçlarını karşılayamazlar yada talep edemezler
 - Yardım dağıtılırken gelip sıraya girmezler
 - Çişleri gelince tuvalete gidemezler
 -

HAYAL EVI

<http://www.hayalevi.com>

The world of Healthy Smiles

